



Handläggare:
Susanna Höglund, 08-508 29 758

Till
Miljöroteln

Remiss av vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller

Svar på remiss från Miljöroteln (Dnr 303-1532/2014).

Sammanfattning

Miljöroteln har remitterat "*Remiss av vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller*" till bland annat Stockholms Stadshus AB som i sin tur remitterat vidare till dotterbolagen Stockholmskem, Svenska Bostäder, Familjebostäder, SISAB, Stockholms Hamn och Micasa.

Koncernledningen ser mycket positivt på Naturvårdsverkets och Boverkets förslag till samordning av de vägledningar och föreskrifter som finns avseende industri- och annat verksamhetsbuller i förhållande till den gällande lagstiftningen i Miljöbalken respektive Plan- och Bygglagen.

Med den historiskt stora befolkningsexpansion som Stockholm nu upplever måste staden kunna tillgodose behovet av funktioner som bostäder, infrastruktur, transporter och arbetsplatser, som kommer av tillväxten inom den begränsade mark som finns att tillgå inom stadens gränser. Vid planeringen krävs därför en ständig avvägning av olika intressen och den nu föreslagna gemensamma vägledning ger ett bra och välbehövligt stöd för både berörda byggherrar och handläggare hos stadens förvaltningar. Koncernledningen ser därför mycket positivt på det förslag till vägledning som nu redovisas. Den utgör ett betydelsefullt steg för att förenkla hanteringen av den nuvarande problematiken och förbättrar stadens förutsättningar att uppfylla de ambitiösa målen om nyproduktion av ytterligare 40 000 lägenheter till 2020, vilket koncernledningen anser är bra.

Koncernledningen belyser två perspektiv som kan förtydligas och kompletteras i det fortsatta arbetet i utvecklingen av de aktuella lagarna och regler för tillämpning av dessa. I översynen av plan- och byggprocessen och miljöbalken, vore det lämpligt att förtydliga vägledningen för bedömning av verksamhetsbuller i anslutning till hamnområden. Stockholms Hamnar kan inte direkt påverka bullernivån vid källan, d.v.s. det buller som fartygen genererar vid kajerna. Därför bör buller från sjötrafiken inte omfattas av hamnens bullervillkor, utan definieras som trafikbuller likvärdigt väg- och järnvägstrafik.

Koncernledningen vill också särskilt belysa den eventuella konsekvensen av de förändrade tidsgränserna avseende när natt infaller. Det kan hos bostadsbolagen medföra sämre kvalitet i boendemiljön och eventuellt ökade kostnader för bullerskyddsåtgärder. Koncernledningen anser därför att det är viktigt att följa upp tillämpningen av denna del av förslaget för att utvärdera eventuella ekonomiska och hälsomässiga effekter av förändringen.

Sammantaget ställer sig koncernledningen positiv till Boverkets och Naturvårdsverkets förslag och hänvisar i övrigt till i ärendet redovisade synpunkter avseende förslag till kompletteringar, förtydliganden och fortsatt utveckling av de lagar och regler för buller som påverkar plan- och byggprocessen för ökad bostadsproduktion i riket i stort och i storstadsregionerna.

Ärendet

Miljöroteln har remitterat "*Remiss av vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller*" till bland annat Stockholms Stadshus AB. Stockholms Stadshus AB har i sin tur remitterat vidare till dotterbolagen Stockholmshem, Svenska Bostäder, Familjebostäder, SISAB, Stockholms Hamn och Micasa. Nedan följer en redovisning av bolagens remissvar i huvudsak. Remissvaren i sin helhet återfinns i bilagorna. Micasa har inga synpunkter på remissen.

Naturvårdsverkets befintliga vägledning har bedömts behöva utvecklas eftersom den delvis är aktuell och delvis vilar på inaktuell lagstiftning. Den nya vägledningen ska samordnas med Boverkets motsvarande vägledning för planering och byggande enligt plan- och bygglagen. Målet med samordningen är att undvika konflikter till följd av olika förhållningssätt till bullerbegränsning i planering respektive tillsyn.

Naturvårdsverket har också sett över vägledningens innehåll så att den överensstämmer med miljöbalken och sett över ljudnivåer i förhållande till den kunskap som finns om störnings- och andra hälsoeffekter av industribuller.

Föreslagna förändringar är:

- Vägledningstext i stället för allmänna råd.
- Tillämpningsområdet utökas till att omfatta samtliga miljöfarliga verksamhetsområden med anmälnings- eller tillståndsplikt m.fl.
- Begreppet riktvärde byts ut mot ljudnivå och begreppet momentana ljud byts ut mot ljudtoppar.
- Ekvivalent ljudnivå nattetid höjs från 40 dBA till 45 dBA på grund av behovet av samordnade ljudnivåer i de två vägledningarna.
- Tidsperioden för natt förändras från vardagar klockan 22-07 till 22-06 för att samordna vägledningarna.
- Utomhusnivåer vid arbetslokaler tas bort.
- Samma ljudnivåer anges som utgångspunkt oavsett om verksamheten är ny eller befintlig. Krav på skyddsåtgärder som är orimligt kostsamma ska inte ställas på äldre anläggningar samtidigt som nattvärdet höjs från 40 dBA till 45 dBA.

- Vid ny bulleranpassad bebyggelse kan högre ljudnivåer förekomma vid en exponerad sida, < 50 dBA Leq dygn och < 45 dBA Leq natt, om det finns tillgång till en ljudämpad sida.
- Utökade beskrivningar av centrala begrepp i miljöbalken.

Underremiss

Svenska Bostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse:

De största förändringarna är:

- *Vägledningstext istället för allmänna råd.*

Svenska Bostäder anser att förslaget med en vägledande text är bra och ger en större flexibilitet i att lösa ett problem. Att vägledningstext även ger större möjlighet till resonerande text och är inte lika definitiv som ett allmänt råd kan vara till stor fördel i komplexa situationer.

- *Ett utökat tillämpningsområde då även andra typer av verksamhetsbuller ingår än industrianläggningar.*

De ljudnivåer som preciseras i Boverkets och Naturvårdsverkets förslag ska i framtiden vara de samma. Svenska Bostäder anser att detta är en stor fördel.

- *Ordet ljudnivåer används istället för det tidigare använda begreppet riktvärde (begreppet riktvärden i vägledningar kan förväxlas med begreppet som det används i tillstånd och i förelägganden).*

Punkt nr 2 är ett bra förtydligande av vad som gäller 50 dBA dagtid och 45 dBA nattetid.

- *Återkommande höga ljudtoppar ersätter begreppet momentana ljud.*

Svenska Bostäder har inget att invända mot detta då det inte beräknas medföra någon förändrad tillämpning eller tillvägagångssätt.

- *Den ekvivalenta ljudnivån för kväll och natt (kl 18-06) är 45dBA. Tidigare var riktvärdet för ekvivalent buller nattetid 40 dBA.*

Svenska Bostäder anser att den förslagna nivån är rimlig.

- *Tidsperioden för natt är kl 22-06. Tidigare var den kl 22-07.*

Att ändra tidsperioden för natt anser vi vara felaktig. En sådan ändring kan komma att innebära stora konsekvenser för Svenska Bostäder som fastighetsägare och för hyresgästerna.

- *Utomhusnivåer vid arbetslokaler har tagits bort.*

Bolaget har inget att invända mot detta.

- *Samma ljudnivåer anges som utgångspunkt oavsett om verksamheten är ny eller befintlig.*

Bolaget har inget att invända mot detta.

- *Vid ny bulleranpassad bebyggelse kan högre ljudnivåer få förekomma vid en exponerad sida om det finns tillgång till en ljuddämpad sida.*

Svenska Bostäder ställer oss bakom detta då det är en förutsättning för att kunna bygga i en stadsmiljö. Utomhusvistelse och vädring kan då ske mot den tysta sidan.

- *Utökade beskrivningar av centrala begrepp i miljöbalken.*

Bolaget har inga invändningar mot detta (*bilaga 1*).

Familjebostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Familjebostäders vision att erbjuda stockholmarna en hyresrätt i världsklass förutsätter att bolaget ständigt utvecklar och förbättrar det fastighetsbestånd bolaget förvaltar och kompletterar med nya hyresrätter. I den storstadsregion Familjebostäder är verksam i är buller en av de parametrar bolaget behöver förhålla sig till för att kunna erbjuda en bra boendemiljö för de boende.

Familjebostäder tillstyrker mer toleranta bullerregler som närmast är en förutsättning för en förtätning och utbyggnad av en storstad som Stockholm. Tillkommande bostadsbebyggelse har förutsättningar att ändå erbjuda tillfredsställande ljudnivåer inomhus genom byggnadskonstruktionen.

Bolaget bedömer att vägledningens samordning med motsvarande vägledning för planering och byggande enligt plan- och bygglagen, kan bidra till att ge en ökad tydlighet och förutsägbarhet vid planering och byggande av bostäder i bullerutsatta miljöer. Det är dock angeläget att framhålla att generösare bullernormer kan hanteras vid nyproduktion intill idag störande verksamheter. Befintlig äldre bebyggelse måste emellertid värnas och nya regler borde inte få innebära att nya bullrande verksamheter kan tillskapas eller utökas i befintliga bostadsområden

En höjning av ljudnivåerna samt en tidsförkortning för bullerstörande verksamhet nattetid kan utöka kostnaderna för bullerdämpande åtgärder inom bolagets produktion ytterligare. Familjebostäder ser även en fara i att bolagets hyresgäster kan få en utökad risk för olägenhet med främst sömnstörningar som följd om ljudnivåerna höjs och om bullerstörande verksamhet kan utföras tidigare på morgonen (*bilaga 2*).

Stockholmshems remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Bolaget anser att det är bra att Naturvårdsverket har tagit fram en vägledning om industri- och verksamhetsbuller som är samordnad med Boverkets vägledning – detta kommer att underlätta för alla inblandade parter.

Stockholmshem har i remissvar ställt sig bakom tidigare föreslagna regelförändringar och har i huvudsak ingenting att invända mot förslagen och dess utformning.

Ett förslag som har tillkommit från tidigare remissomgång är att tidsperioden för natt föreslås förändrad, från vardagar klockan 22-07 till 22-06, enbart på den grunden att samordna vägledningarna. Samtidigt höjs nattvärdet för buller från 40 dBA till 45 dBA. Några kompletterande förslag för att minska de negativa konsekvenserna av att bullerperioden utökas har inte presenterats.

I Stockholms shems fastigheter bor idag närmre 50 000 hyresgäster. Förslaget att förkorta tidsperioden för natt till klockan 06 skulle påverka hyresgästernas boendeförhållanden och möjlighet till sömn mycket negativt, varför detta förslag med stor kraft avstyrks (*bilaga 3*).

SISAB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Den remitterade vägledningen anger ljudnivåer från industri/verksamhet vid bostäder, skolor, förskolor och vårdlokaler (fasad utomhus). Exempelvis ska ljudnivån 50 dBA dagtid vara en utgångspunkt för olägenhetsbedömning. Enligt avsnittet "Bulleranpassad bebyggelse" kan högre ljudnivåer accepteras om det finns en ljuddämpad sida. SISAB ställer sig frågande till detta då det är betydligt svårare att bulleranpassa skolor och förskolor på det sätt som beskrivs i texten.

SISAB vill lyfta fram att FN:s barnkonvention, med utgångspunkt från barnens bästa och barnens behov, ska vara utgångspunkt i alla utbildningsmiljöer såväl inne som ute för både förskola, grundskola och gymnasium. (*bilaga 4*).

Stockholms Hamns remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholms Hamnar välkomnar både Naturvårdsverkets och Boverkets förslag, som på ett bättre sätt än tidigare allmänna råd med riktvärden vägleder i bedömningen av buller från industri- och annat verksamhetsbuller. Förslagen på exempelvis ljudnivåer och tidsperioder ligger väl i linje med de bullervillkor som föreslagits av Hamnen för bl.a. Värtahamnen-Frihamnen.

Stockholms Hamnar saknar dock ett resonemang om hur annan bullrande verksamhet i anslutning till hamnverksamheten, som inte genereras av den egna direkta verksamheten, ska bedömas. Buller från fartyg som ligger vid kaj anses idag, såvitt avser Stockholms Hamnar, ingå i hamnverksamheten vilket medför svårigheter. Hamnen kan inte besluta om vilka fordon som används för transporter på land eller vilka fartyg som används för transporter på vatten. De åtgärder som hamnen kan vidta är begränsade och det finns ingen rättslig möjlighet för hamnen att kräva att fartyg elansluter för att minska fartygsbuller.

Det finns idag inte någon enhetlig praxis för hur fartygsbuller i hamnar då det i vissa hamnar omfattas av hamnens bullervillkor men i andra hamnar ligger det helt utanför hamnverksamheten. Sjöfarten är internationellt reglerad men saknar riktlinjer för buller, vilket innebär en utmaning vid planering av bostadsbyggande nära vissa hamnar, farleder och kanaler för att inte riskera att behöva inskränka den så viktiga sjöfarten.

Fartygstrafiken inom hamnområdet borde kunna likställas med trafikbuller, eftersom sjöfarten är ett trafikslag att likställa med väg- och järnvägstrafik men med infrastruktur på vatten istället för på land. Stockholms Hamnar anser att i Naturvårdsverkets och Boverkets förslag på vägledning bör frågan om fartygstrafiken i hamnar utvecklas.

Avslutningsvis finns ett stycke om industriverksamhet med miljötillstånd (s. 17) med i Boverkets vägledning vilket saknas i Naturvårdsverkets vägledning vilket förslagsvis kompletteras i Naturvårdsverkets vägledning för att ge en mer komplett bild av industri- och hamnverksamhet (*bilaga 5*).

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen ser mycket positivt på Naturvårdsverkets och Boverkets förslag till samordning av de vägledningarna och föreskrifter som finns avseende industri- och annat verksamhetsbuller i förhållande till den gällande lagstiftningen i Miljöbalken respektive Plan- och Bygglagen. Målet med samordningen är att undvika konflikter till följd av olika förhållningssätt till bullerbegränsning i planering respektive tillsyn, vilket välkomnas av koncernledningen. Koncernledningen har under 2014 även svarat på remissen ”Remiss av förslag till förordning om riktvärden för trafikbuller”, vilken även syftar till en förbättrad samordning av prövning och tillsyn av buller utifrån Plan- och Bygglagen och Miljöbalken.

Med den historiskt stora befolkningsexpansion som Stockholm nu upplever måste staden kunna tillgodose behovet av funktioner som bostäder, infrastruktur, transporter och arbetsplatser som kommer av tillväxten inom den begränsade mark som finns att tillgå inom stadens gränser.

I Stockholms nu gällande översiktsplan anges att staden måste;

”Planera för bostäder, parker, infrastruktur och arbetsplatser med mera till runt 200 000 nya stockholmare fram till år 2030. Det innebär att många intressen måste kunna samspela på en alltmer begränsad yta. En utmaning är att möta framtidens behov och bevara stadens skönhet och unika värden. En annan svårighet är att få rum med tekniska anläggningar som inte enkelt kan kombineras med bostäder. Samtidigt är den täta blandningen av många funktioner en grundläggande kvalitet i en växande storstad.”

I översiktsplanen anges också att en hållbar stadsutveckling innebär att staden måste byggas tätt. *”Den täta staden ger förutsättningar att bygga ut fjärrvärme och kollektivtrafik och skapa en hållbar livsmiljö. En fortsatt förtätning i centrala lägen kräver samtidigt en noggrann planering för att klara kraven på luftkvalitet och goda ljudförhållanden.”*

Stadens ska därmed, utifrån gällande översiktsplan, växa främst genom omvandling och utveckling av befintliga arbetsplatsområden till kombinerade bostads- och arbetsplatsområden, samt i lägen som har goda förutsättningar att försörjas med befintlig infrastruktur, vägnät och kollektivtrafik. Detta medför att bostäder i större utsträckning måste kunna byggas både i trafik- och ibland industrinära lägen. Vid planeringen krävs därför en ständig avvägning av olika intressen. Därför kan den nu föreslagna gemensamma vägledningen ge ett bra och välbehövligt stöd för både berörda byggherrar och handläggare hos stadens förvaltningar.

Koncernledningen vill också understryka att det är nödvändigt att nya bostäder kan utvecklas i eller nära befintliga verksamhetsområden och trafikleder, för att staden ska kunna växa på ett hållbart sätt enligt översiktsplanens intentioner. De föreslagna förändringarna kommer i vissa fall ge ökade möjligheter att bygga bostäder i goda kommunikationslägen. Koncernledningen ser därför mycket positivt på det förslag till vägledning som nu redovisas. Den utgör ett betydelsefullt steg för att förenkla hanteringen av den nuvarande problematiken. Koncernledningen bedömer också att

processen för att bygga nya bostäder kommer att förenklas genom den föreslagna vägledningen samt harmoniseringen av riktvärden.

Stockholms stad har, för att möta den kraftiga befolkningstillväxten, ökat ambitionerna avseende nyproduktion av bostäder till 40 000 fram till 2020. Boverket och Naturvårdsverkets förslag kan förbättra förutsättningarna för staden att uppnå de ambitiösa målen

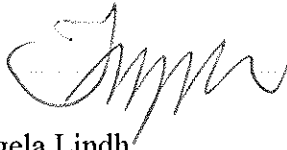
Stockholms stad har sedan flera år tillämpat den s.k. Stockholmsmodellen, vilken i huvudsak överensstämmer med de föreslagna förändringarna avseende buller vid fasad och krav på en tyst sida.

Koncernledningen ser dock anledning att belysa två perspektiv som kan förtydligas eller kompletteras i den fortsatta utvecklingen av den aktuella lagstiftningen och därtill hörande vägledningar och rekommendationer.

Stockholms stad utvecklar områden för både bostäder och arbetsplatser nära andra verksamheter. Exempel på detta är Norra Djurgårdsstaden, nära Fortums värmeverk och Värtan Frihamnen i anslutning till Stockholms Hamnars verksamheter. Flera andra städer genomför liknande omvandlingar av markområden nära industri och hamnar. Koncernledningen anser, liksom Stockholms Hamnar, att det i det fortsatta arbetet med översyn och tillämpning av de den aktuella lagstiftningen även vore lämpligt att förtydliga vägledningen för bedömning av verksamhetsbuller i anslutning till hamnområden. Stockholms Hamnar kan genom exempelvis differentierade hamnavgifter ge incitament till fartygstrafiken att minska sin bulleralstring vid kaj genom exempelvis elanslutning. Stockholms Hamnar kan dock inte direkt påverka bullernivån vid källan, d.v.s. det buller som fartygen genererar vid kajerna. Därav bör buller från sjötrafiken inte omfattas av hamnens bullervillkor utan definieras som trafikbuller likvärdigt väg- och järnvägstrafik.

Koncernledningen vill också särskilt belysa den eventuella konsekvensen av de förändrade tidsgränserna avseende när natt infaller, d.v.s. att definitionen av tid för natt minskas med en timme. Det kan hos bostadsbolagen medföra sämre kvalitet i boendemiljön hos bolagens hyresgäster och eventuellt ökade kostnader för bullerskyddsåtgärder om bullernivån från verksamheter som är närbelägna befintlig bebyggelse förändras och utökar arbetstiden med en timme från kl 06.00. Koncernledningen anser därför att det är viktigt att följa upp tillämpningen av denna del av förslaget för att utvärdera eventuella ekonomiska och hälsomässiga effekter av förändringen.

Sammantaget ställer sig dock koncernledningen positiv till regeringens förslag och hänvisar i övrigt till i ärendet redovisade synpunkter avseende förslag till kompletteringar, förtydliganden och fortsatt utveckling av de lagar och regler för buller som påverkar plan- och byggprocessen för ökad bostadsproduktion i riket i stort och i storstadsregionerna.



Ingela Lindh

VD Stockholms Stadshus AB

Bilagor

1. Remissvar Svenska Bostäder
2. Remissvar Familjebostäder
3. Remissvar Stockholmshem
4. Remissvar SISAB
5. Remissvar Stockholms Hamn



Yttrande över remiss från Naturvårdsverkets förslag: Vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller

Bakgrund

Svenska Bostäder har svarat på ett antal remisser och underremisser de senaste åren. Svenska Bostäder har i huvudsak ställt sig positiva till de förenklingar och samordningar som tidigare föreslagits.

Att Naturvårdsverkets och Boverkets vägledningar i denna remiss kompletterar varandra kommer att öka tydligheten och underlätta framtida processer. Naturvårdsverkets vägledning gäller förskolor, skolor och vårdlokaler medan Boverkets vägledning enbart gäller bostäder.

Svenska Bostäders synpunkter på förslaget

Förändringar jämfört med tidigare vägledning.

De största förändringarna är:

1. Vägledningstext istället för allmänna råd.

Vi anser att förslaget med en vägledande text är bra och ger en större flexibilitet i att lösa ett problem. Att vägledningstext även ger större möjlighet till resonerande text och är inte lika definitiv som ett allmänt råd kan vara till stor fördel i komplexa situationer.

2. Ett utökat tillämpningsområde då även andra typer av verksamhetsbuller ingår än industrianläggningar.

De ljudnivåer som preciseras i Boverkets och Naturvårdsverkets förslag ska i framtiden vara de samma. Vi anser att detta är en stor fördel. I Boverkets vägledning utgör ljudnivåerna ett stöd vid bedömningar av om en plats är lämplig för bostadsbebyggande och om bostäder behöver bullerpassas. I Naturvårdsverkets vägledning är samma ljudnivåer stöd för tillsynsmyndigheten att avgöra om det behövs åtgärder för att undvika olägenhet för människor.

3. Ordet ljudnivåer används istället för det tidigare använda begreppet rikvärde (begreppet rikvärden i vägledningar kan förväxlas med begreppet som det används i tillstånd och i förelägganden).

Punkt nr 2 är ett bra förtydligande av vad som gäller 50 dBA dagtid och 45 dBA nattetid.

4. Återkommande höga ljudtoppar ersätter begreppet momentana ljud.

Vi har inget att invända mot detta då det inte beräknas medföra någon förändrad tillämpning eller tillvägagångssätt.

5. Den ekvivalenta ljudnivån för kväll och natt (kl 18-06) är 45dBA. Tidigare var riktvärdet för ekvivalent buller nattetid 40 dBA.

Vi anser att den förslagna nivån är rimlig.

6. Tidsperioden för natt är kl 22-06. Tidigare var den kl 22-07.

Att ändra tidsperioden för natt anser vi vara felaktig. En sådan ändring kan komma att innebära stora konsekvenser för oss som fastighetsägare och för våra hyresgäster. Att natt räknas till kl 7.00 är en inarbetad och allmänt accepterad tid. Statistiska Centralbyråns undersökning understryker detta faktum då den visar att 80% av Svenska befolkningen i åldern mellan 15 och 84 år sover kl 6.00.

7. Utomhusnivåer vid arbetslokaler har tagits bort.

Vi har inget att invända mot detta.

8. Samma ljudnivåer anges som utgångspunkt oavsett om verksamheten är ny eller befintlig.

Vi har inget att invända mot detta.

9. Vid ny bulleranpassad bebyggelse kan högre ljudnivåer få förekomma vid en exponerad sida om det finns tillgång till en ljuddämpad sida.

Vi ställer oss bakom detta då det är en förutsättning för att kunna bygga i en stadsmiljö. Utomhusvistelse och vädring kan då ske mot den tysta sidan.

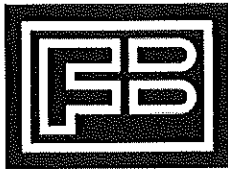
10. Utökade beskrivningar av centrala begrepp i miljöbalken.

Vi har inga invändningar mot detta.

AB SVENSKA BOSTÄDER

Pelle Björklund
VD

Allan Leveau
Nybyggnadschef



Remiss vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller

Bakgrund

Familjebostäder har av Stockholm Stadshus AB inbjudits att lämna synpunkter på Naturvårdsverkets remiss "förslag på vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller, Dnr NV-03927-14". Synpunkterna ska vara Stockholm Stadshus AB tillhanda senast 2014-12-12, via e-post till jennie.landegren@stadshusab.se.

Familjebostäders kommentarer

Familjebostäders vision att erbjuda stockholmarna en hyresrätt i världsklass förutsätter att bolaget ständigt utvecklar och förbättrar det fastighetsbestånd bolaget förvaltar och kompletterar med nya hyresrätter. I den storstadsregion Familjebostäder är verksam i är buller en av de parametrar bolaget behöver förhålla sig till för att kunna erbjuda en bra boendemiljö för de boende.

Familjebostäder har förståelse för och tillstyrker mer toleranta bullerregler som närmast är en förutsättning för en förtätning och utbyggnad av en storstad som Stockholm. Tillkommande bostadsbebyggelse har förutsättningar att ändå erbjuda tillfredsställande ljudnivåer inomhus genom byggnadskonstruktionen.

Bolaget bedömer att vägledningens samordning med motsvarande vägledning för planering och byggande enligt plan- och bygglagen, vilken lämnats till Boverket att ta fram, kan bidra till att ge en ökad tydlighet och förutsägbarhet vid planering och byggande av bostäder i bullerutsatta miljöer.

Det är dock angeläget att framhålla att generösare bullernormer kan hanteras vid nyproduktion intill idag störande verksamheter. Befintlig äldre bebyggelse måste emellertid värnas och nya regler borde inte få innebära att nya bullrande verksamheter kan tillskapas eller utökas i befintliga bostadsområden

Det förtjänas dock att påpekas att Familjebostäder vid uppförande av nya bostäder redan idag har stora kostnader för bullerdämpande åtgärder i projekt där bolaget kan klara ljudkraven för trafik med en tyst sida, som dock inte kan tillgodoräknas på grund av industribuller i bullerutsatta lägen.

En höjning av ljudnivåerna samt en tidsförkortning för bullerstörande verksamhet nattetid kan utöka kostnaderna för bullerdämpande åtgärder inom bolagets produktion ytterligare.

Familjebostäder ser även en fara i att bolagets hyresgäster kan få en utökad risk för olägenhet med främst sömnstörningar som följd om ljudnivåerna höjs och om bullerstörande verksamhet kan utföras tidigare på morgonen.

Hans Pettersson
Tf VD
AB Familjebostäder

Remiss av Naturvårdsverkets förslag på vägledning om industri- och verksamhetsbuller, dnr 303-1532/2014

Som svar på rubricerad remiss får Stockholmshem lämna följande svar.

Remissen

Naturvårdsverkets befintliga vägledning har bedömts behöva utvecklas eftersom den delvis är aktuell och vilar på inaktuell lagstiftning. Den nya vägledningen ska samordnas med Boverkets motsvarande vägledning för planering och byggande enligt plan- och bygglagen. Målet med samordningen är att undvika konflikter till följd av olika förhållningssätt till bullerbegränsning i planering respektive tillsyn.

Naturvårdsverket har också sett över vägledningens innehåll så att den överensstämmer med miljöbalken och sett över ljudnivåer i förhållande till den kunskap som finns om störnings- och andra hälsoeffekter av industribuller.

Föreslagna förändringar är:

- Vägledningstext i stället för allmänna råd
- Tillämpningsområdet utökas till att omfatta samtliga miljöfarliga verksamhetsområden med anmälnings- eller tillståndsplikt m fl.
- Begreppet riktvärde byts ut mot ljudnivå och begreppet momentana ljud byts ut mot ljudtoppar
- Ekvivalent ljudnivå nattetid höjs från 40 dBA till 45 dBA på grund av behovet av samordnade ljudnivåer i de två vägledningarna
- Tidsperioden för natt förändras från vardagar klockan 22 – 07 till 22 – 06 för att samordna vägledningarna
- Utomhusnivåer vid arbetslokaler tas bort
- Samma ljudnivåer anges som utgångspunkt oavsett om verksamheten är ny eller befintlig. Krav på skyddsåtgärder som är orimligt kostsamma ska inte ställas på äldre anläggningar samtidigt som nattvärdet höjs från 40 dBA till 45 dBA.
- Vid ny bulleranpassad bebyggelse kan högre ljudnivåer förekomma vid en exponerad sida, < 50 dBA Leq dygn och < 45 dBA Leq natt, om det finns tillgång till en ljuddämpad sida.
- Utökade beskrivningar av centrala begrepp i miljöbalken.

Stockholmshems synpunkter

Det är bra att Naturvårdsverket har tagit fram en vägledning om industri- och verksamhetsbuller som är samordnad med Boverkets vägledning – detta kommer att underlätta för alla inblandade parter.

Stockholmshem har i remissvar ställt sig bakom tidigare föreslagna regelförändringar och har i huvudsak ingenting att invända mot förslagen och dess utformning.

Ett förslag som har tillkommit från tidigare remissomgång är att tidsperioden för natt föreslås förändrad, från vardagar klockan 22 – 07 till 22 – 06, enbart på den grunden att samordna vägledningarna. Samtidigt höjs nattvärdet för buller från 40 dBA till 45 dBA. Några kompletterande förslag för att minska de negativa konsekvenserna av att bullerperioden utökas har inte presenterats.

Naturvårdsverket konstaterar också att det idag finns många tillståndsreglerade verksamheter med bullervillkor där nattvärden fram till klockan 07 är angivna och riktvärdena dessutom används för att reglera exempelvis varuleveranser i stadsmiljö och som grund för bullervillkor vid stora infrastrukturbyggen.

Naturvårdsverket redovisar, tacknämligt, Tidsanvändningsundersökningen utförd av SCB 2010/11. Av denna framgår att 80 % av män och kvinnor i åldern 15-84 år sover klockan 06 på vardagar medan andelen sovande sjunkit till 52 % klockan 07.

I Stockholmshems fastigheter bor idag närmre 50 000 hyresgäster. Förslaget att förkorta tidsperioden för natt till klockan 06 skulle påverka våra hyresgästers boendeförhållanden och möjlighet till sömn mycket negativt, varför detta förslag med stor kraft avstyrks.

AKTIEBOLAGET STOCKHOLMSHEM

Mikael Källqvist
Tf VD



Skolfastigheter i Stockholm AB

Remiss av Naturvårdsverkets förslag på vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller

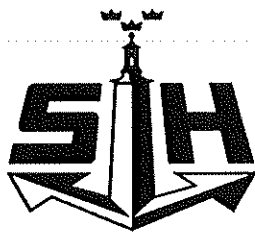
Rotel V har remitterat rubricerade remiss till koncernledningen för Stockholms Stadshus AB, som i sin tur som underremiss tillställt SISAB ärendet för besvarande.

Den remitterade vägledningen anger ljudnivåer från industri/verksamhet vid bostäder, skolor, förskolor och vårdlokaler (fasad utomhus). Exempelvis ska ljudnivån 50 dBA dagtid vara en utgångspunkt för olägenhetsbedömning. Enligt avsnittet

”Bullerpassad bebyggelse” kan högre ljudnivåer accepteras om det finns en ljuddämpad sida. Det konstateras att ”för de boende bör det inte innebära några större olägenheter, utöver en begränsning i valfriheten då vissa aktiviteter som utomhusvistelse eller vädring behöver orienteras till den ljuddämpade sidan”. Även om det bara nämns konsekvenser för ”de boende” kan man tolka avsnittet som att även skolor och förskolor inbegrips. SISAB ställer sig frågande till detta då det är betydligt svårare att bullerpassa skolor och förskolor på det sätt som beskrivs i texten.

SISAB vill lyfta fram att FN:s barnkonvention, med utgångspunkt från barnens bästa och barnens behov, ska vara utgångspunkt i alla utbildningsmiljöer såväl inne som ute för både förskola, grundskola och gymnasium. En god utemiljö bidrar till hälsa, välbefinnande och lärande både under och efter skoltid.

Åsa Öttenius



2014-01042

Remiss av vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller

Stockholms Hamnar har 2014-11-28 tagit emot rubricerade remiss av Stockholms Stadshus AB.

Naturvårdsverket och Boverket fick 2013 ett regeringsuppdrag om att ta fram vägledningar enligt miljöbalken respektive plan- och bygglagen om hantering av bullerfrågor relaterade till industrier och annan verksamhet inklusive hamnar. Naturvårdsverkets vägledning ska användas vid tillsyn och tillståndsprövning medan Boverkets vägledning ska användas vid planering och bygglovsprövning av bostäder som exponeras för industri- och annat verksamhetsbuller. Stockholms Hamnar här framförda synpunkter omfattar båda förslagen.

Stockholms Hamnar välkomnar båda förslagen som på ett bättre sätt än tidigare allmänna råd med riktvärden vägleder i bedömningen av buller från industri- och annat verksamhetsbuller. Förslagen på exempelvis ljudnivåer och tidsperioder ligger väl i linje med de bullervillkor som föreslagits av Hamnen för bl.a. Värtahamnen-Frihamnen.

Stockholms Hamnar saknar dock ett resonemang om hur annan bullrande verksamhet i anslutning till hamnverksamheten, som inte genereras av den egna direkta verksamheten, ska bedömas. Buller från fartyg som ligger vid kaj anses idag, såvitt avser Stockholms Hamnar, ingå i hamnverksamheten. En svårighet med detta synsätt är att Hamnen själv saknar såväl faktisk som rättslig rådighet över fartygen och därmed möjligheten att begränsa bullret från källan, dvs. fartyget. Egentligen råder samma förhållande som beträffande buller från fordon och trafik i hamnområdet. Hamnen kan inte besluta om vilka fordon som används för transporter på land eller vilka fartyg som används för transporter på vatten. De åtgärder som hamnen kan vidta är begränsade. Ett exempel på åtgärd som kan vidtas är att erbjuda elanslutning, dock finns ingen rättslig möjlighet för hamnen att kräva att fartyg elansluter för att minska fartygsbuller.

Det finns idag i praxis inte heller någon enhetlig syn på hur fartygsbuller i hamnar ska hanteras. I vissa hamnar omfattas fartygsbullret av hamnens bullervillkor, trots hamnens bristande möjligheter att åtgärda buller vid källan, men i andra hamnar ligger det helt utanför hamnverksamheten. Sjöfarten är internationellt reglerad men saknar riktlinjer för buller, vilket innebär en utmaning vid planering av bostadsbyggande nära vissa hamnar, färleder och kanaler för att inte riskera att behöva inskränka den så viktiga sjöfarten.

Fartygstrafiken inom hamnområdet borde kunna likställas med trafikbuller, eftersom sjöfarten är ett trafikslag att likställa med väg- och järnvägstrafik men med infrastruktur på vatten istället för på land. Stockholms Hamnar anser att i Naturvårdsverkets och Boverkets förslag på vägledning bör frågan om fartygstrafiken i hamnar utvecklas. Det saknas skäl att hantera buller från fartygstrafik på annat sätt än buller från vägtrafik och därmed i linje med riktvärden för just trafik och inte som ett industriellt buller.

Avslutningsvis finns ett stycke om industriverksamhet med miljötillstånd (s. 17) med i Boverkets vägledning vilket saknas i Naturvårdsverkets vägledning. Förslagsvis kompletteras Naturvårdsverkets vägledning för att ge en mer komplett bild av industri- och hamnverksamhet.

På grund av den korta remisstiden har detta yttrande ej behandlats i Stockholms Hamn AB:s styrelse.

Johan Castwall
VD

Gun Rudeberg
Bolagsjurist samt Chef Juridik & Samhälle